

Monika Kozieja
Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny
Rozprawa doktorska
przygotowana w Katedrze Makroekonomii pod kierunkiem
Prof. dr hab. Jacka Zauchy

Streszczenie rozprawy doktorskiej

WSPIERANIE INNOWACJI SPOŁECZNYCH NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO I PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI
2007-2013

Pojęcie „kapitału ludzkiego” w największym stopniu odzwierciedla współczesne szanse rozwojowe polskich regionów administracyjnych i obszarów funkcjonalnych. Inwestycja w ludzi przyczynia się do napływu kapitału, sprzyja tworzeniu się innowacji, jest czynnikiem sprawczym sieciowania w różnych skalach przestrzennych i kształtuje pozycję konkurencyjną w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i makroregionalnym. Kapitał ludzki z jednej strony sprzyja tworzeniu się innowacji społecznych, z drugiej strony jest ich produktem. Kapitał ten jest katalizatorem inkubacji nowych wartości, idei czy przedsięwzięć, które następnie stwarzają warunki do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań problemów natury społecznej, co przekłada się na rozwój regionalny czy lokalny, wzrost jakości życia oraz włączanie w te procesy większych grup społecznych. Role i znaczenie kategorii innowacji społecznych podkreślano w wielu dokumentach Komisji Europejskiej od początku lat dziewięćdziesiątych. W rezultacie Unia Europejska stworzyła wiele programów dotacyjnych wspierających innowacyjne pomysły rozwiązywania problemów społecznych. Europejski Fundusz Społeczny jest głównym źródłem oferującym wsparcie w tym zakresie. Zgodnie z wytycznymi Komisji dla EFS w latach 2007–2013, programy operacyjne na poziomie kraju członkowskiego powinny być uwzględniać innowacyjność społeczną i włączać ją do głównego nurtu praktyki rozwoju UE. Program Kapitał Ludzki był jedynym z dostępnych źródeł współfinansowania tych zamierzeń w Polsce w latach 2007-2013. Dzięki komponentowi regionalnemu w ramach środków POKL 2007-2013 polskie regiony otrzymały szansę na wdrażanie innowacyjnych projektów odpowiadających na skomplikowane potrzeby edukacji, wykluczenia społecznego czy rynku pracy. Było to istotne szczególnie dla regionów doświadczających problemów społecznych takich jak województwo warmińsko-mazurskie.

Celem głównym rozprawy jest wskazanie barier i czynników determinujących rozwój innowacji społecznych oraz określenie skuteczności wsparcia tego procesu z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych UE w latach 2007-2013 (POKL). Tak sformułowany cel został osiągnięty dzięki badaniom ilościowym i jakościowym projektów innowacyjnych POKL realizowanych w okresie

perspektywy programowania UE 2007-2013 w woj. warmińsko-mazurskim. Autorka dokonała przeglądu i analizy krytycznej innowacji społecznych powstałych w wyniku realizacji projektów innowacyjnych dofinansowanych ze środków POKL w woj. warmińsko-mazurskim ze szczególnym uwzględnieniem trwałości ich rezultatów. Przeprowadzone badania ankietowe, wywiady pogłębione i opisy studium przypadków umożliwiły wyjaśnienie powstałych trudności i barier oraz identyfikację czynników sprzyjających rozwojowi innowacji społecznych na poziomie analizowanego regionu. Pomimo znacznych nakładów pochodzących z funduszy unijnych i zauważalnej poprawy w generowaniu innowacji społecznych, nadal ich wpływ na rozwój regionu jest marginalny. Wymaga to dalszych badań odnośnie potrzeby zmiany mechanizmów kreowania tych innowacji z podaźowych na popytowe, lepszego ich zakotwiczenia w procesach rozwoju regionalnego i autentycznych potrzebach lokalnych czy regionalnych. Dlatego niezbędne są dalsze badania w tym zakresie, obejmujące procesy rozwoju regionalnego, sposoby tworzenia polityki regionalnej, a nie tylko zmiany po stronie programów UE wspierających innowacje w sferze społecznej.

Słowa kluczowe: innowacje, innowacje społeczne, Europejski Fundusz Społeczny, Unia Europejska, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, komponent regionalny.